

Nr 28.

Ankom till riksdagens kansli den 27 april 1926 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner med förslag till lag, innefattande förklaring av stadgandet i 121 § tredje stycket utsökningslagen.

Första lagutskottet har till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nr 1 i första kammaren av herr *Karl Johan Ekman* och nr 27 i andra kammaren av herr *Andersson* i Igelboda.

I motionerna, vilka äro likalydande, har hemställts, att riksdagen ville för sin del antaga följande förslag till

Lag **innefattande förklaring av stadgandet i 121 § tredje stycket** **utsökningslagen.**

Häri genom förklaras, att stadgandet i 121 § tredje stycket utsökningslagen skall i nedannämnda hänseende så förstås, att, där lägenhet eller avstyckat område, som i stadgandet avses, icke, då stamfastigheten försäljes å auktion i den ordning utsökningslagen bestämmer, vid samma auktion försäljes, lägenheten eller det avstyckade området icke längre skall anses häfta för inteckning i stamfastigheten.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för denna hemställan, får utskottet hänvisa till motionerna.

121 § utsökningslagen, vars tredje stycke den begärda lagförklaringen skulle avse, lyder i sin helhet sålunda: *121 § utsökningslagen.*

Skola flera fasta egendomar, som för en fordran äro gemensamt intecknade, säljas; varde, så framt någon av dem häftar för särskild fordran eller rättighet, som skall vid försäljningen iakttagas, eller kommit i särskild ägares hand, varje egendom för sig till försäljning utropad. Gå ej vid dessa utrop egendomarna så högt, att fordran, för vilken de äro gemensamt intecknade, fullt kan gäldas, då skola, där de bjudna köpeskillingarna lämna tillgång till gäldande av någon del av utmätningssökandens fordran och ej innehavaren av den gemensamma inteckningen samtycker, att vid de skedda utropen må förbliva, eller vad för honom ur köpeskillingarna brister genast erlägges, alla egendomarna gemensamt utropas till försäljning. Äro egendomarna utmäta för fordrån, var-

Bihang till riksdagens protokoll 1926. 9 saml. 1 avd. 24 häft. (Nr 28.)

för de gemensamt häfta, skall gemensamt utrop ske, ändå att fordringen icke till någon del kan ur de förut bjudna köpeskillingarna gäldas. Äro två eller flera bland egendomarna i samma ägares hand, skall ock, där han det äskar, gemensamt utrop äga rum av de egendomar, som honom tillhöra.

Gå ej vid det gemensamma utropet egendomarna över sammanlagda beloppet av det, som bjudits vid de särskilda utropen, skall vid dessa utrop förbliva; gå egendomarna högre, äge det gemensamma utropet företräde, och varde överskottet på de gemensamt utropade egendomarna fördelat efter de uppskattningsvärden, varefter allmän bevillning utgick för nästföregående år. Har någon av egendomarna blivit delad, och finnes ej sådant uppskattningsvärde för varje del, då skall den å egendomen belöpande andel i överskottet mellan delarna skiftas efter den för varje del bjudna köpeskillig. Finnes beträffande någon av egendomarna att dess andel av den gemensamma köpeskillingen icke förslår till gäldande av de belopp, vilka falla inom lägsta budet, och skall förty frågan om den egendoms försäljning förfalla, skola de övriga egendomarna ånyo gemensamt utropas.

Har från egendom, däri inteckning beviljats, lägenhet avsöndrats eller område enligt 5 kap. av lagen om fastighetsbildning i stad avstyckats och ansvarar lägenheten eller det avstyckade området för den inteckning allenast på sätt i 3 mom. av 37 § i förordningen angående inteckning i fast egendom sägs, må inteckningen ej föranleda försäljning av den avsöndrade lägenheten eller det avstyckade området, utan så är att vid utropet av stamfastigheten den därför bjudna köpeskillingen funnits icke förslå till fulla gäldandet av inteckningshavarens fordran och icke lägenhetens eller det avstyckade områdets ägare genast erligger vad däri brister.

*Avsöndrad
lägenhets
ansvarighet
för inteckning
i stamfastig-
het m. m.*

Det i sista stycket av lagrummet omförmälda stadgandet i inteckningsförordningen avser den ansvarighet, som åvilar avsöndrad lägenhet för inteckning i stamfastigheten. Såsom i motionerna erinrats, genomfördes år 1909 en lagstiftning, vilken förändrade avsöndrad lägenhets ställning i detta hänseende. Dessförinnan gällde även angående avsöndrade lägenheter det allmänna stadgandet i 37 § inteckningsförordningen, att, om intecknad fastighet styckades, de särskilda delarna skulle häfta för det intecknade beloppet efter samma grunder, som ägde tillämpning, då gemensam inteckning faststälts i flera fastigheter. Till följd härav häftade en avsöndrad lägenhet dels, ovillkorligen, för viss del av det intecknade beloppet, dels ock, eventuellt, för vad av det å stamfastigheten vilande ansvarsbeloppet icke kunde ur köpeskillingen för denna fastighet utgå. Vidare ägde innehavaren av den gemensamma inteckningen, då stamfastigheten särskilt utmättes för annans fordran eller bleve avträdd till konkurs, rätt att, för utrönande huruvida sådan brist i den avsöndrade lägenheten kunde uppstå, som borde falla stamfastigheten till last, få jämväl den avsöndrade lägenheten utmätt och såld. Då dessa stadganden visat sig leda till rättsförlust för lägenhetsägare, anhöll riksdagen i skrivelse den 8 maj 1900, att Kungl. Maj:t täcktes taga under överbäggande, i vad mån, utan skada för fastighetskrediten, ägare av frånstyckad hemmansdel eller avsöndrad lägenhet kunde beredas lättnad att frigöra sin fastighet från inteckningar, som gemensamt besvärade denna och den fastighet, från vilken avstyckningen eller av-

söntringen skett. I anledning härav utarbetades inom justitiedepartementet ett förslag till ändrad lydelse av 37 § in-teckningsförordningen, enligt vilket av-söntrad lägenhet skulle häfta allenast subsidiärt för in-teckning i stamfastighe-ten. Över detta förslag infor-drades högsta domstolens yttrande den 31 januari 1902, och anförde föredragande departementschefen därvid bland annat:

Med hänsyn till av-söntrad lägenhets osjälvständiga ställning ävensom till det förhållande att åtminstone vid det stora flertalet av-söntringar endast sällan göres avdrag för någon del av de å stamfastigheten vilande in-teckningarna, lär det kunna anses som en sakenlig och riktig anordning, att lägenheten för-klaras allenast subsidiärt häfta för någon del av in-teckningarna, vilka alltså skola till fulla beloppet i första hand utgå ur stamfastigheten. Härigenom för-ringas tydligen icke säkerheten för in-teckningshavaren, vilken, om stamfastig-heten icke lämnar tillgång till fordringens gäldande, äger hålla sig även till lägenheten. Men dennas ägare tryggas emot att, oaktat han erlagt hela köpe-skillingen utan avdrag för in-teckningar, nödgas, oberoende av stamfastighetens tillräcklighet för den in-tecknade gäldens betäckande, i första hand svara för en del av gälden. Härmed sammanhänger, att det icke vidare kommer att finnas någon grund att medgiva den gemensamme in-teckningshavaren rätt att, då an-nan söker betalning ur stamfastigheten, framtvinga lägenhetens försäljning. Endast om stamfastigheten icke förslår till betalande av den vid tiden för lägen-hetens av-söntring in-tecknade gälden, kan även lägenheten tillgripas för denna gäld. Att lägenheten i detta fall går till försäljning måste erkännas vara fullt riktigt, då in-tecknad fastighets ägare naturligen icke kan äga rätt att genom av-söntring göra panten otillräcklig för fordringsägarens tillfredsställande.

Högsta domstolen avstyrkte förslaget under uttalande bland annat, att en lägenhet under vissa förhållanden kunde bliva utsatt för så talrika utmätning-ar, att, även om lägenheten genomginge dem alla utan exekutiv försäljning, det slutliga resultatet av ansvarighetens subsidiära karaktär skulle för lägen-hetens ägare framstå som en mycket ringa fördel i jämförelse med de utståndna olägenheterna. Förslaget blev ej föremål för framställning till riksdagen, utan ärendet överlämnades till lagberedningen. I sitt förslag till jordabalk, avdel-ning II, upptog beredningen förenämnda förslag om ändring av 37 § in-tecknings-förordningen med vissa avvikelser, däribland uttryckligt stadgande, att in-teck-ningshavaren ägde att på en gång söka betalning ur stamfastigheten och lägen-heten. Beredningen anförde i motiveringen bland annat:

Någon ökad fara för talrika utmätningar kan den nya ordningen icke med-föra. Den är fasthellre ägnad att minska en sådan fara; i alla de fall, då den utmätta stamfastigheten kan förväntas lämna tillgång till in-teckningens fulla gäldande, lär in-teckningshavaren ej besvära sig med en ansökan om samti-dig försäljning av därifrån av-söntrade lägenheter. Och att ett förnyande av exekutionen understundom blir erforderligt, är en olägenhet, som synes obe-tydlig i jämförelse med dem, som föranledas av den i gällande lag omfattade grundsatsen, att lägenheten måste säljas och köpeskillingen därför ovillkorligen och omedelbart i viss proportion användas till den gemensamma in-teckningens gäldande.

Såsom ett komplement till stadgandet om av-söntrad lägenhets subsidiära an-svarighet upptog lagberedningen i förslaget till jordabalk bestämmelse om

rätt för lägenhetsägaren att genom uppskattning av lägenhetens värde vinna inskränkning även av den subsidiära ansvarigheten till ett mot detta värde svarende maximibelopp; därigenom skulle det ökade värde, som lägenheten efter avsöndrandet erhållit, exempelvis genom uppförande av byggnader, kunna räddas åt ägaren. Angående verkställandet av sådan uppskattning framlades ett särskilt lagförslag.

I sammanhang med framläggande av dessa förslag hemställde lagberedningen tillika om införande av ett nytt stycke i dåvarande 104 § utsökningslagen av samma innehåll som nu ifrågavarande tredje stycke i 121 §. Till stöd härför anfördes:

Den i beredningens förslag upptagna bestämmelsen, att avsöndrad lägenhet endast subsidiärt häftar för inteckning, som före lägenhetens avsöndrande meddelats i stamfastigheten, innebär ej hinder för sådan intecknings innehavare att samtidigt utsöka sin fordran ur såväl stamfastigheten som lägenheten. Såvitt möjligt skall dock lägenheten bibehållas åt sin ägare, och försäljning därav får ej ske i annat fall än där sådant erfordras till skyddande av inteckningshavares rätt.

De sålunda utarbetade lagförslagen framlades genom proposition (nr 106) för 1909 års riksdag, som efter utlåtande (nr 72) av lagutskottet biföll propositionen, utom så vitt angick begränsningen av lägenhetens subsidiära ansvarighet. I denna del avslogs propositionen, enär riksdagen ansåg värderingsförfarandet för kostsamt. Samtidigt anhöll riksdagen emellertid i skrivelse till Kungl. Maj:t, att Kungl. Maj:t snarast möjligt täcktes låta utröna, huruvida, huvudsakligen i det syfte som med lagförslaget avsåges, en värdering kunde anordnas, som, utan att inteckningshavares säkerhet därigenom äventyrades, bättre än i förslaget skett tillgodosåge de anspråk, vilka måste uppställas i avseende å värderingsförfarandets billighet och enkelhet, samt för riksdagen framlägga det förslag, som därav kunde föranledas. Nämda skrivelse har icke föranlett någon Kungl. Maj:ts framställning till riksdagen. Enligt vad utskottet inhämtat, föreligger emellertid ett inom justitiedepartementet utarbetat lagförslag, varigenom möjlighet skulle beredas ägare av lägenhet och ägolott att i vissa fall frigöra fastigheten från inteckning i stamfastigheten. Över lagförslaget har lagrådet den 30 nästlidne mars avgivit utlåtande, men enligt vad som upplysts kommer förslaget ej att föreläggas den nu pågående riksdagen.

De förenämnda av riksdagen år 1909 antagna lagarna utfärdades den 25 juni samma år. Den lag, som avsåg ändring av 37 § inteckningsförordningen, trädde i kraft den 1 januari 1910 men skulle icke gälla beträffande avsöndring, som därförinnan skett. För sådana avsöndringar tillämpas de vanliga reglerna om primär ansvarighet för viss del av den i stamfastigheten intecknade gälden och sekundär för återstoden. Stadgandet om den subsidiära ansvarigheten för avsöndring återfinnes numera, sedan 37 § inteckningsförordningen undergått vissa ändringar genom 1912 års lagstiftning, i paragrafens tredje moment. Vad

enligt detta moment gäller om avsöndrad lägenhet skall ock enligt 5 mom. gälla om område, som avstyckats enligt 5 kap. av lagen om fastighetsbildning i stad, dock icke där stamfastigheten och det avstyckade området ännu äro i-samme ägares hand. Detta stadgande, som infördes genom lag den 13 maj 1921 och trädde i kraft den 1 juli samma år, tillämpas icke i fråga om avstyckat område, som överlåtits före sistnämnda dag.

Till den översikt, som utskottet sålunda lämnat för gällande regler angående avsöndrad lägenhets ansvarighet för in-teckning i stamfastighet, får utskottet allenast tillägga, att det icke finnes någon bestämmelse, direkt avseende den i motionerna avhandlade frågan, huruvida avsöndrad lägenhet upphör att häfta för in-teckning i stamfastigheten i det fall, att in-teckningen ej till fullo utgått vid en exekutiv försäljning, som omfattat stamfastigheten men ej lägenheten.

Nyssnämnda fråga har emellertid, såsom i motionerna upplyses, varit föremål för vissa myndigheters bedömande. Sålunda har Svea hovrätt genom utslag den 6 februari 1924 fastställt Kungl. Maj:ts befallningshavandes i Stockholms län utslag, varigenom, efter det stamfastighet men ej lägenhet exekutivt försålts, till betalning ur denna senare fastställts vad av i stamfastigheten in-tecknat belopp ej kunnat ur köpeskillingen för stamfastigheten gäldas. Enligt vad utskottet inhämtat var hovrättens utslag enhälligt; såsom meddelat i lagsökningsmål fick detsamma ej överklagas.

*Domstols-
utslag m. m.*

Något avgörande i högsta instans av denna rättsfråga föreligger ej, såvitt utskottet har sig bekant. Emellertid har frågan på det sätt bragts under högsta domstolens prövning, att ansökan gjorts hos Kungl. Maj:t om förklaring över lagens rätta mening i förevarande avseende. I utslag den 15 november 1924 fann högsta domstolen (justitieråden Quensel, Borgström, von Seth, Edelstam och Kjörsner) sådana förhållanden ej vara för handen, att lagförklaring enligt § 19 regeringsformen borde meddelas. Justitierådet Gullstrand yttrade: Jag förklarar gällande lag i förevarande avseende innehålla, att den omständigheten att fastighet, som jämte därifrån efter år 1909 avsöndrad lägenhet häftar för in-tecknad fordran, exekutivt försäljes utan att in-teckningshavaren begärt dylik försäljning av lägenheten, icke i och för sig medför, att lägenheten ej vidare häftar för in-teckningen. Justitierådet frih. Leijonhufvud anförde: Som enligt min mening lagen är tydlig därutinnan, att, på sätt Svea hovrätt i angivet utslag antagit, sådan lägenhet, varom här är fråga, icke upphör att häfta för in-teckning, som gäller i såväl denna som stamfastigheten, därigenom att stamfastigheten exekutivt försäljes utan att in-teckningshavaren begärt försäljning även av lägenheten, lämnar jag den gjorda framställningen om förklaring av lagen utan vidare avseende.

Förevarande fråga har jämväl varit föremål för bedömande av riksdagens justitieombudsman. Framställning har nämligen skett hos justitieombudsmannen, att han ville hos riksdagen anhålla om lagförklaring i ämnet. Sedan justitieombudsmannen i skrivelse till styrelsen för föreningen Sveriges härads-

hövdingar anhållit, att styrelsen ville efter föreningens hörande inkomma med yttrande, avgav styrelsen den 10 oktober 1925 det begärda yttrandet, däri styrelsen anförde, att enligt styrelsens mening något tvivel icke funnes därom, att i åsyftade fall lägenhetens ansvar kvarstode. Styrelsen meddelade emellertid jämväl, att vid ärendets behandling vid föreningens årsmöte olika meningar gjort sig gällande i frågan, till följd varav olika praxis förekomme i fråga om anteckning i inteckningsprotokoll och inteckningsbok om verkan av exekutiv auktion, samt att föreningen för sin del beslutit uppdraga åt styrelsen att i skrivelse till justitieombudsmannen framhålla önskvärdheten av lagförklaring angående gällande bestämmelser uti ifrågavarande avseende. I beslut den 5 december 1925 har justitieombudsmannen förklarat sig icke kunna dela den meningen, att gällande lag i förevarande hänseende skulle vara så otydlig, att lagförklaring vore påkallad, och har den till honom gjorda framställningen icke föranlett till vidare åtgärd.

Bestämmelser om lagförklaring och deras tillämpning.

Innan utskottet går att taga ställning till det i motionerna framställda yrkandet, får utskottet i korthet erinra om de bestämmelser, som gälla angående lagförklaringar, och den användning, dessa bestämmelser haft under senare tid.

Regeringsformen §§ 19 och 88.

Bestämmelserna finnas i regeringsformen. I § 19 stadgas: "Inkomma till Konungen ifrån domstolar och ämbetsmän förfrågningar om lagens rätta mening i sådana fall, som till domares åtgärd höra, äge högsta domstolen att de sålunda sökta förklaringar giva." Och § 88 lyder: "Med förklaring över civil- och kriminal- samt kyrkolag förhållas som med sådan lags stiftande. De förklaringar, som, till svar på inkomna förfrågningar om lagens rätta mening, Konungen genom dess högsta domstol emellan riksdagarna giver, kunna ogillas av först därefter sammanträdande riksdag, så ock, om förklaring angår ämne, som till kyrkolag hörer, av det allmänna kyrkomöte, som efter förklaringens meddelande först hålles, och må dylika förklaringar, där de sålunda ogillade blivit, ej längre gälla eller av domstolarna iakttagas och åberopas."

Meddelande av lagförklaring enligt § 19 regeringsformen torde numera hava kommit ur bruk. Något behov av sådan lagförklaring lär ej i allmänhet ej vidare föreligga, sedan årliga riksdagar hållas. Lagförklaringar i den ordning, § 88 regeringsformen stadgar, förekomma däremot, ehuru naturligen ganska sparsamt.

Ifrågasatt lagförklaring 1891.

Vid 1891 års riksdag förelåg en framställning av justitieombudsmannen om lagförklaring, vilken emellertid ej vann riksdagens bifall. I ämbetsberättelsen till denna riksdag omförmälde justitieombudsmannen, att han vid besök i rikets hovrätter funnit alldeles motsatta meningar uttalade av olika hovrätter, ja till och med av skilda divisioner inom samma hovrätt, beträffande frågan, huruvida överexekutor vore eller icke vore behörig att till prövning upptaga fordringsanspråk, som grundades å växel. Då lagsökningsmål ej finge fullföljas till Kungl. Maj:t samt enhet i avseende å behandlingen av dessa mål ej syntes kunna vinnas annorlunda än genom lagförklaring, hemställde justitieom-

budsmannen, som ansåg lagsökning enligt gällande rätt kunna ske å växel, om antagande av ett i ämbetsberättelsen intaget förslag till lag angående förklaring av 12 § utsökningslagen, enligt vilket förslag anförda stadgande ägde tillämpning jämväl på fordran, som grundade sig å växel. Lagutskottet yttrade i utlåtande (nr 4), att utskottet i likhet med justitieombudsmannen omfattade den åsikt, att gällande lagstiftning icke lade hinder i vägen för överexekutor att till prövning upptaga lagsökningar, som grundades å växel, samt att utskottet likaledes funne en förklaring av gällande lag vara av nöden för att häva den osäkerhet och brist på enhet, varav rättstillämpningen på ifrågavarande område visats lida. Utskottet hemställde förty om bifall till framställningen. Denna blev emellertid, såsom redan nämnts, avslagen av riksdagen. Möjligen var anledningen härtill, att lagförklaringen ansågs böra gå i motsatt riktning mot den föreslagna; flera talare yttrade sig i debatten i kamrarna för en tolkning av gällande lag i enlighet härmed. År 1893 genomfördes ock en ändring av 12 § utsökningslagen, varigenom stadgades, att lagsökning ej finge ske å växel.

Såsom exempel å givna lagförklaringar vill utskottet omnämna följande. Vid 1892 års riksdag väcktes en motion (II: 1), i vilken hemställdes om sådan ändring i lag, "att där i en skrift begäres stämning i en och samma sak å flere, vare sig i egenskap av svarande eller vittne, de alla må, om det bekvämligen kan ske, genom en stämning inkallas". Lagutskottet fann i sitt utlåtande (nr 8) över motionen viss angiven omständighet icke behöva föranleda den tolkning, att ej gemensam stämning å parter och vittnen i samma mål skulle kunna uttagas, men då det onekligen vore av vikt, att denna uppfattning erhöles karaktären av allmängiltighet och ett upprepande av ett enligt utskottets förmenande olämpligt förfarande, varå i motionen anförts exempel, förebyggdes, hade utskottet ansett den föreliggande framställningen icke böra lämnas obeaktad. Att emellertid vidtaga en ändring i gällande lag om stämning i den av motionärerna angivna riktning syntes utskottet vara en åtgärd, som ingalunda vore behöflig, utan ansågs syftemålet med motionen bäst vinnas medelst en lagförklaring. Den av utskottet i enlighet härmed föreslagna lagförklaringen godkändes därpå av riksdagen, varefter Kungl. Maj:t den 14 oktober 1892 utfärdade förklaring av allmänna lagens stadganden om stämning. — Vid riksdagen år 1893 hemställdes i en motion (II: 60) om sådan ändring av 7 kap. 3 § strafflagen, att där stadgat förbud mot bods öppenhållande å sön- och helgdag komme att avse jämväl tobaksbod. Till stöd för motionen anfördes, att berörda lagrum visserligen av högsta domstolen i två olika rättsfall ansetts omfatta tobaksbod men att ovisshet om lagens rätta tolkning likväl förefunnes, emedan vid det sista avgörandet i högsta domstolen, som skett i plenum, nio röster stått mot sju, vartill komme, att justitiekanslersämbetet vid ett tillfälle på gjord anmälan mot huvudstadens åklagaremakts för uraktlåtenhet att beivra tobakshandels öppenhållande å sön- och helgdagar förklarar sig lämna denna anmälan utan avseende. Lagutskottet uttalade sig i utlåtande (nr 15) över motionen för den av högsta domstolen antagna tolkningen men ansåg, då det onekligen torde vara av vikt att undanröja den vacklande lag-

Exempel
å lagförklaringar.
1892.

1893.

1918.

tillämpningen på ifrågavarande område, att motionen icke borde lämnas oaktad. Jämväl i detta fall fann utskottet ändring av gällande lag obehövlig och syftemålet med motionen bäst vinnas med en lagförklaring. På hemställan av utskottet antog riksdagen därefter en förklaring av 7 kap. 3 § strafflagen, vilken av Kungl. Maj:t utfärdades den 9 juni 1893. — År 1918 meddelades en lagförklaring, vartill Kungl. Maj:t tagit initiativet. Vid lagtima riksdagen nämnda år framlade nämligen Kungl. Maj:t genom proposition nr 80 förslag till förklaring av lagen den 4 maj 1906 angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom. Förslaget innebar en förklaring, att det i lagen meddelade förbudet icke avsåge förvärv, som skedde omedelbart på grund av stadgande i lag eller jämlikt Konungens medgivande till expropriation. Till lagrådet hade remitterats ett förslag till lag om ändring av 1906 års lag i nu ifrågavarande hänseende. Lagrådet fann det emellertid på anförda skäl vara berättigat att tolka lagen enligt den gällande lydelsen så, att densamma innefattade den mening, som ändringsförslaget avsåg att uttrycka. Då likväl lagens avfattning kunde giva stöd för en annan tydning, syntes ett ingripande från lagstiftarens sida icke vara opåkallat, men ansåg lagrådet den riktiga formen härför vara en lagförklaring. Det i enlighet härmed omarbetade förslaget, som av lagutskottet lämnades utan anmärkning (utlåtande nr 17), bifölls av båda kamrarna, och förklaringen utfärdades av Kungl. Maj:t den 15 mars 1918.

Utskottet.

Då motionärerna önska en förklaring av gällande rätt beträffande den ansvarighet för in-teckning i stamfastighet, som i angivet hänseende åvilar vissa av-söndrade lägenheter eller avstyckade områden, synes det anmärkningsvärt, att motionärerna för vinnande av sitt syfte tagit sikte på 121 § tredje stycket ut-sökningslagen. Denna paragraf reglerar ju tillvägagångssättet, då flera gemen-samt in-tecknade egendomar skola på en gång exekutivt säljas, och tredje styc- ket avhandlar det speciella fallet, att egendomarna utgöras av stamfastighet jämte allenast subsidiärt ansvarig fastighet, nämligen lägenhet, av-söndrad efter år 1909, eller avstyckat område, överlåtet efter den 30 juni 1921. Härom föreskri-ves i stadgandet, att den gemensamma in-teckningen ej må föranleda försäljning av lägenheten eller området, utan så är att köpeskillingen för stamfastigheten funnits icke förslå till fulla gäldandet av in-teckningshavarens fordran och icke lägenhetens eller områdets ägare genast erlägger vad däri brister. Såvitt ut-skottet kan finna, skulle en lagförklaring i det av motionärerna begärda hän-seende hava sin plats i in-teckningsförordningen. Oavsett detta kan utskottet emellertid icke tillstyrka motionerna. Såsom redan erinrats, är lagförklaring ett institut, som endast sparsamt kommit till användning, och det ligger i sakens natur, att så bör vara förhållandet. Allenast då särskilda skäl äro för handen torde de lagstiftande myndigheterna böra ingripa med en förklaring av lagens rätta mening. I förevarande ärende hava emellertid enligt utskottets åsikt icke sådana förhållanden blivit ådagalagda, att en lagförklaring bör lämnas.

Utskottet får alltså hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd
föranleda.

Stockholm den 27 april 1926.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Akerman*, *Hederstierna*, *Kleßbeck*, *Edw. Larson*, *J. O. Karlsson*, *Fehr** och *Juhlin*;

från andra kammaren: herrar *Lindqvist* i Halmstad, *Johansson* i Brånalt, *Johanson* i Huskvarna, *Carlson* i Mölndal, *Sjögren*, *Olsson* i Rimforsa, *Christenson* i Södertälje och *Olsson* i Mellerud.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.